הזורק פרק אחד עשר שבת

פחות מארבע פעור. דמשום הוצאה לא מיתייב דלא אמרינן קלוטה כמה שהונחה: **רשויות.** השוות: **מצטרפות.** רשות הרבים זו עם רשות הרבים זו ולא כר' יוסי דאמר בפרק המוציא יין (לעיל פ.) אף בהעלם אחד לרשות אחד מחייב לשתי רשויות פטור ועוד קא משמע לן דלא אמרינן קלוטה כמה שהונחה: **מקורה.** מכוסה: **והא עגלות.** דמשכן: **דמקורות הוו.** בקרשים הסדורין עליהן ראשן לאוכל העגלה וחורכן לראשן על לחם לפעותיה וקא סלקא דעתך על פני כל אורך העגלות היו מסודרות: **וביניהן.** בין עגלה לעגלה שנגדה ואף על פי שראשי הקרשים יוצאים לכאן ולכאן שתי אמות ומחצה לכל רוח ורחבי קרשים של עגלה זו מגיעין לראשי קרשים של זו שנגדה שהרי ממש אמות היו בין עגלה לעגלה כדלקמן[ד]) ורחב עגלה ממש אמות החלל שתי אמות ומחצה וכין הדפנות והאופנים ועובי האופנים שתי אמות ומחצה וי' אמות אורך הקרש וכשאורכה נתון על דופני עגלה לרחבה נמצאו ב' אמות ומחצה בולטין מכל לד ונמצא ריוח שבין ב' העגלות מקורה בראשי קרשים: **ודיהן.** ריוח שבין דופן עגלה לאופן ועובי האופן: **כי קאמר רב.** מתחיתן הס"ר: **בדרפתא.** בריוח שבין שורות הסדר שהיה סודר קרש על קרש סדר אחד ומניחו ריוח וסודר סדר אחר ומניחו ריוח: **ה' אמות.** כדלקמן[ד]): **כמה מוסיב.** כמה קרשים יכול להוסיב על אורך דופעותיה תלתא ומו לא ומחזיקות ד' אמות וחצי פס ליה ריוח פלגא דאמתא: **שדי ליה מר ציי וציי.** כשאתה מחלק לריוח שבין הסדרים אין בכל ריוח אלא רביע אמה דהוא טפח ומחצה דה"ל לבוד והיינו מקורה: **אחודן מנח להו.** לאיכא רווחא טפי: **סומכא.** עוני: **אמתא.** דמשני לקמן עוביין אמה: **כמה מוסיב.** כמה קרשים הוא מסדר: **ארכעה.** דעל כרחין כל מה שיכול לסדר על פני אורך העגלה הוא מסדר ואינו מגביה להוסיב זו על זו שהרי י"ב קרשים היו לעגלה אחת שמ"מ קרשים היו כ' קרשים לצפון ועשרים לדרום ושם למערב ושנים למקצועות וכיון דרחבן אמה וחצי ומוסב מודן קצר אם אתה מסדר זו על זו הרבה הן טופלות הלכך כמה הוא מוחיב ארבע דחמשה בחמשה לא יתבי דאי אפשר לדוחקן ולצמצם להוסיב ה' כתוך ה' אמות ועוד מפני בליעת הטבעות: **כי שדי מר ציי וציי.** לחלקה לאמה זו ג' רווחים שבין ארבע קרשים כלבוד דמי שאין כאן ריוח אלא שני טפחים: **הניחא.** הא דאמרת שהריוח הזה לשון הרבים הוא למ"ד שעובי הקרשים כלה והולך עד כאצבע איכא למימר דאיכא רווחא טפי בין ד' קרשים: **אלא למ"ד כו'.** פלוגתא לקמן בשמעתין[ה]): **אמר רב הונא באטבעי.** בריוח שבין לדי הקרשים שהטבעות קבועות בהם קאמר רב דהוי לשון הרבים כלומר אי אפשר לסדר בה ארבע קרשים בדקאמרת לפי שטבעות קבועין בקרשים כדכתיב (שמות כו) ואת טבעותיהם תעשה זהב שהיה חוחב הבריחים לתוכן לפי שהן נבוהות וכשיושבות על הקרשים שאינם אלא אמה מטבעות לפנים או לאחור אלא שהבריחים מחברים את כולם והבריח התיכון מחבר כל ג' הרוחות ומחזיקין זה את זה ואותן טבעות זקופין היו ולא שוכבין והיו רחבין ואי אפשר להן לעמוד זה כנגד זה כאותו ריוח לפיכך מושיב שתים זו אצל זו בראש העגלה האחת ופוגה לד הטבעות של מיצוה לאחר ושל פנימית לפנים ואין צריך להניח ריוח ביניהן וכן בראש העגלה השני וכל [ו]אחת הריוח נמצא בין לדי הטבעות כך פירשו רבותי וכך היו גורסין אמר רב הונא באטבעי אטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה ועגלה גופה מקורה הואי אמר שמואל ביתדות ומפרש אטבעי כמו טבעי ופרכינן הכי רווחא דאטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה כדפריש והתינח לדיהן וביניהן רשות הרבים אלא מתחיתן היכי הוי רשות הרבים הא עגלה גופה מקורה הואי דקא סלקא דעתך שהיו עשויות כעליה מלמטה כאותן שלנו שטוענין בהן חול ועפר לגנין אמר

הניחא למ"ד קרשים מלמטה עוביין אמה ובלין והולכין עד כאצבע. הקשה הרב פורת ולדידיה מי ניחא והלא כיון שהולכין ובלין עד כאצבע יכולין לסדר שש סדרים או יותר שיתנו חודו של זה כנגד עביו של זה ויחזיקו שש סדרים שלא אמות ושלש אצבעות ושאחרו י"א טפחים לאויר וכי סדיא להו ציי וציי כלבוד דמי ותירץ דגנאי הוא להשיס לד העב העומד סמוך לקרקע אצל הקלר שהיה למעלה מקום שהיריעות פרוסות עליהן ודמי להא דאמרינן מעלין בקדש ואין מורידין ור"ת תירץ דכמו שהיו פורקין אותן מן המשכן כך היו מניחים על העגלה שהיתה אצל דופן המשכן כי כך היו עושין בלא טורח אבל להופכן היה טורח גדול וכביצו יצחק אומר דשמא מתניין ולמעלה היו בלין והולכין והשתא אי אפשר לסדר יותר וא"ת מנגן דילפין ממה שאינו מקורה נילף מן המקורה שבו ויהא המעביר ד' אמות ברשות הרבים מקורה חייב וי"ל דמן האויר יש לנו ללמוד שדומה יותר רשות הרבים וי"ל אומר דמהכא לא ילפינן רשות הרבים אלא ממתנה לויה כדאמר לעיל ומהכא לא ילפינן אלא שיעור רשות הרבים דהוי י"ו אמות ומכל מקום אי לאו דתמתיהן וביניהן ולדיהן רשות הרבים לא הוה ילפינן מינייהו שיעור הס"ר:

אטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה עגלה מקורה היא. פירש רש"י דסלקא דעתך שהעגלה היתה מקורה ומימה למה היה סבר לומר כן ועוד דבכל הספרים גרסינן אטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה מה לו להזכיר אטבעי בהן אמקפתא לא הוה ליה למימר אלא הא עגלה מקורה היא ועוד דגרסינן לעיל בדלתא ובכל ספרים גרסי' בדלת אמתא ולפי גירסתם נמי אין הלשון משמע בין הסורות כמו שפיר' וגרלא לר"ת כמו שפי' ר"ח בדלת אמתא פי' בסורה דלשונה שעדיין לא הגיע על העגלה אלא קרשים המתמיים בלבד שאינה מקורה כולה שיש ריוח בין הסורות כדמפרש ואזיל אבל כשמסדר סורה שניה ושלישית נסתם האויר שבין הסורות אלא היו יכולים להיות מכוונים ולהשימן זה על זה בשוה ממש אלא כל אחד היה בולט לאחוץ עד שנסתם כל האויר כמו בארים על גבי לבינה ופריך מורכא דעגלה כמה הוי כו' כלומר אפילו בסורה דלשונה לא היה מתמיהין רשות הרבים כדמפרש ואזיל ומשני אמר רב הונא באטבעי אע"ג דלא קאמר אלא הדר ביה דודאי בשיש קרשים על העגלה אפילו דרא מתאה לא הוי רשות הרבים תחתיה אלא כי קאמר דהוי רשות הרבים באטבעי שאין על העגלה אלא אטבעי גרידא פי' אטבעי שי עשים נקובים בשני לדשיהן נקוין כעין טבעות לכך קרי להו אטבעי ומוחבין אותן על הקונדיסין העומדין בשני צדי העגלה לרחבה לפניה ולאחריה כדי שלא יפלו הקרשים ולפי שלא מזכר אמותא לעיל אין דרך הס"ש לומר אלא ופריך אטבעי היכא מנתת להו אגבא דעגלה פירוש אחר שנתנו הקרשים על העגלה נותנין עליהן אטבעי טבעות ומסגרות כדפרישת לפניה ולאחריה כדי שיאחזו הקרשים ואז כבר עגלה מקורה היא ולא גרסינן עגלה גופא אלא עגלה מקורה היא ומשני אמר שמואל ביתדות פירוש אטבעי דקאמר רב הונא לא אותן עשים נקובים המשימין לרוחב העגלה כדפי' [אלא ביתדות פירוש שי עשים אחרים שכמו כן נוקבין אותן בשני לדשיהן ונותנין על הקונדיסין לאורך העגלה ועל אותן עשים נותנין הקרשים כדי שיהו גבוהים למעלה מן האופנים ועשויין כמו אטבעי של רוחב העגלה שלאחר הטעינה ולפי שמשואל אינו כ"א מפרש דברי רב הונא לא קאמר אלא אבל ר"ח מפרש דהדר ביה משינויא דרב הונא ואין גרלא מדלא קאמר אלא ועוד היאך היה טועה רב הונא דהא אין רגילות להניח אטבעי עד לאחר טעינה: אמר

פחות מארבע אמות פטור מאי קמ"ל הא קא משמע לן רשויות מצטרפות (ה) ודלא אמרינן קלוטה כמה שהונחה: [ו]אמר רב שמואל בר יהודה אמר רב אבא אמר רב הונא אמר רב [ז]המעביר ד' אמות בר"ה מקורה פטור לפי שאינו דומה לדגלי מדבר איני והא עגלות דמקורות הויין [ח]ואמר רב משום רבי חייא [ט]עגלות תחתיהן וביניהן וצדיהן רה"ר כי קאמר רב בדראתא מכדי אורכא דעגלה כמה הואי חמש אמין פותיא דקרש כמה הואי אמתא ופלגא כמה מותיב תלתא פשא ליה פלגא דאמתא כי שדי ליה מר ביני ובינו כלבוד דמי מי סברת קרשים אפותייהו הוה מנח להו אחודן מנח להו סוף סוף סומכא דקרש כמה הוי אמתא כמה הוה מותיב ארבעה פשא לה אמתא כי שדי לה מר ביני ובינו כלבוד דמי הניחא למ"ד קרשים מלמטן עוביין אמה מלמעלן בלין והולכין עד כאצבע שפיר אלא למ"ד בשם שמלמטן עוביין אמה כך מלמעלה עוביין אמה מאי איכא למימר א"ר כהנא [י]באטבעי אטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה עגלה גופא מקורה הואי אמר

יב א מי' פ"ד מה"ל שכת הלכה ה סמג לאוין סה עוש"ע א"ח סי' שמה סעיף ז ורש:

מוסף רש"י

לפי שאינו דומה לדגלי מדבר. וכל מלאכות דבעינא ממשכן נמרי, מדנעשה פרשת שבת לפרשת משכן ויקהל (לעיל ה ו).

רבינו חננאל (המשך)

תא מקורה היא. הניחא למ"ד דבעיינן למימר לקמן קרשים מלמטה עוביין אמה מלמעלה כלין והולכין עד כאצבע. פי' הוה הגנר משופע ואוכל בקרש ועולה עד שנמצאת ראש הקרש עוביה אצבע, ותחתיה הקרש עוביה אמה, משכחת לה דמשלבי קרשים מלמטה זו עם זו ומתרפקין ועולין עד שנמצא למעלה ביניהם קרוב לאמה, וכיון שיש בין ב' הקרשים אמה ודאי אינן מקורות. אלא למ"ד כשם שמלמטה עוביין אמה כך מלמעלה עוביין אמה, היכי משכחת לה עגלה שאינה מקורה. ופריך רב כהנא תמצא עגלה שאינה מקורה בזמן שאין על העגלה קרשים אלא אטבי כלבד. פירוש עגלה זו עשויה ב' קורות ארוכות וב' קצרות בראשיהן כגון מלבנות המטה, והאמצע מגולה. ומניחין באמצעה לרחבה קורה יוצאה חוץ לעגלה ב' אמות ומחצה מזה הצד, וב' אמות ומחצה מן הצד האחר, ומכניסין האופנים בראשי הקורה היוצאות חוץ לעגלה, ומטעינין ע"ג העגלה הקרשים תחתיים שניים ושלישים, ועוד בארבעת מקצועי העגלה ד' עצים ארוכים קבועים ועומדים כמין קינופי המטה וראשיהן מסופעין. ואחרי שמטעינין העגלה מביאין ד' קרשים רחבין כשיעור טפחים ונקראין אטבי. שנים מהן ארוכים כאורך העגלה וב' מהן ארוכין כשיעור רוחב העגלה. ונקובים כל אחד נקב בראשו, ב' נקבים בכל אחד ואחד. ומכניס אלו הקרשים ונקביהם בראשי העצים העומדים כמין קינופי הארוכין לאורך העגלה והקצרים לרוחב העגלה. ונמצאו אלו העצים הנקראים אטבי כמין מסגרות. ונמצאו העצים העומדין בארבעת מקצועי העגלה כמין קירות מחוזקין הקרשים שלא ישמטו לא לארכן ולא לרחבן. וזהו כמין מסגרות שמונחין בעד הקרשים מכל צד, ואילמלא האטבי היו הקרשים רוחקין העצים ונופלין. ויש מי שעושין אטבי הללו מן הברזל כענין שפרשנו. וכיון שפירק רב כהנא באטבי, הקשו עליו וכי תמצא עגלה מגולה ואטבי עליה. והלא אטבי לא נעשו אלא להנתן על גבי עגלה טעונה וכבעת שהיא טעונה מקורה היא. ונדחה רב כהנא.

(ה) נסרא מצטרפת ולא אמרינן:

גליון הש"ס

גמ' עגלות תחתיהן וביניהן. עי' פירוש ו ע"ל תוד"ה מלד מעברין:

רבינו חננאל

פחות מד' אמות פטור. פי' אם יש ממקום שזורק עד שנח כבר הצדדין שהן רה"ר ד' אמות חייב. כגון שיש רה"ר בצד זה ב' אמות וכצד אחר ב' אמות אחרות רה"ר. שנמצא מעביר ד' אמות ברה"ר. וקמ"ל דרשויות מצטרפות אע"ג דרה"י חולק בין ב' רשויות הרבים ולא אמרינן קלוטה כמי שהונחה. כלומר קלטתן רה"י טרם הנות ד' אמות, אלא כיון שבזריקה אחת הלך החפץ ד' אמות ברה"ר אע"פ שהן אמות מקוטעות וארבעתן רצופות ביחד חייב. א"ל) משמיה דרב המעביר ד' אמות ברה"ר מקורה פטור דהא כל מלאכת דשבת מן המשכן נמרינן להו, ולמה הוא פטור לפי שאינו דומה לדגלי מדבר. ואקשינן אינו והא עגלות שהיו טעונות קרשי המשכן מקורות היו בזמן שהקרשים עליהן, ואמר רב משמיה דרבי חייא עגלות תחתיהן וביניהן וצדיהן רה"ר הן. ופרקינן כי אמר רב לפי שאינן דומה לדגלי מדבר דבדא קמא. פי' בזמן שלא הניח על העגלות קרשים אלא התחתונים בלבד שאינה מקורה כולה, אבל כשיניחו עליהן שניים ושלישים ותהא כולה מקורה לא אמר רב. ואקשינן מכדי איזך העגלה כמה היא ה' אמות, רוחב כל קרש אמה וחצי, כמה קרשים טוען בעגלה שלש שאינה מחוזקת יתר כי ארכה ה' אמות, ורחב ג' קרשים כל קרש אמה וחצי ארבע אמות וחצי, ונמצאת חצי אמה עודפת העגלה על הקרשים והן ג' טפחים, כי שריח בין קרש לקרש זה העודף כלבוד דמי ואפילו בדרא תתא העגלה כולה מקורה היא. ודחי רב מי סברת קרשים ברחבם היה מטעינם על העגלה, אחודן הוה מנח להן. ואקשינן תרב פוף עובי כל קרש אמה היא כשמסדרן על העגלה נותן ד' קרשים על העגלה, ונמצאת עודף בעגלה ד' טפחים. כשתחלקם בין הקרשים יבא ביניהם פחות מג' טפחים שהרי בין ד' קרשים רוצה לחלקם, וקי"ל כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי. וכלל פנים העגלה אפילו בדרא

(ו) (רב שמואל בר יהודה אמר ר' אבא אמר רב הונא).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com